

**Česká školní inspekce
Karlovarský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIK-506/22-K

Název	Dětský domov Cheb a Horní Slavkov, příspěvková organizace
Sídlo	Goethova 1660/16, 350 02 Cheb
E-mail	ddslavkov@volny.cz
IČO	49 767 267
Identifikátor	600 028 771
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Ing. Petr Čavojský
Zřizovatel	Karlovarský kraj
Místo inspekční činnosti	Goethova 1660/16, Cheb Poštovní 645/12, Horní Slavkov Kounice 607/9, Horní Slavkov Kounice 608/11, Horní Slavkov
Termín inspekční činnosti	21.– 23. 9. 2022

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného dětským domovem podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů a zákona č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů a souvisejících a prováděcích právních předpisů, které se vztahují k poskytování vzdělávání a školských služeb. Zjišťování a hodnocení naplnění

školního vzdělávacího programu dětského domova a jeho souladu s právními předpisy, vykonávaná podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona.

Charakteristika

Dětský domov Cheb a Horní Slavkov, příspěvková organizace (dále „zařízení“) vykonává činnost dětského domova s kapacitou 48 lůžek.

K datu inspekční činnosti bylo v zařízení v šesti rodinných skupinách celkem 45 dětí, z toho 5 nezaopatřených osob na základě smlouvy o setrvání v zařízení do ukončení přípravy na povolání.

Informace o zařízení jsou dostupné na www.ddchs.cz.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitel zařízení splňuje pro výkon řídicí činnosti všechny kvalifikační předpoklady. Pro rozvoj zařízení má vytvořenou reálnou koncepci, kterou zaměstnanci s vedením sdílejí a podílejí se na jejím naplňování. Hlavním záměrem zařízení je profesionálním přístupem zajistit pocit bezpečí dětí, vytvářet kompetence dětí pro zvládání praktických dovedností a získávání poznatků pro další vzdělávání a život v reálných podmínkách.

Organizační struktura zařízení je vhodně nastavena. Na řízení se podílí ředitel, zástupkyně ředitele, která je zároveň vedoucí vychovatelkou a metodičkou prevence. V každé rodinné skupině je pak určena vedoucí bytu (jedna z vychovatelek ve skupině), která úzce spolupracuje s vedením zařízení a projednává s ním aktuální dění a potřeby. Řízení probíhá prostřednictvím pedagogické rady, porad vedení, porad vedoucích bytů (účastní se jich pracovníci z Chebu i Horního Slavkova) a setkávání vychovatelů jednotlivých rodinných skupin. Díky společným poradám pracovníků všech pracovišť se vedení postupně částečně daří sjednocovat postupy a náhled na plnění stanovených úkolů a tím zkvalitňovat činnost zařízení. K posílení wellbeingu pedagogických pracovníků zajistilo vedení zařízení externího supervizora a pro sjednocování pedagogických postupů při výchovně vzdělávacích činnostech probíhají v zařízení vzájemné hospitace, což se pozitivně odráží v přístupu pedagogů k dětem.

Kontrolu na všech úsecích zařízení provádí ředitel a zástupkyně ředitele. Vedení zařízení v plánu kontrolní a hospitační činnosti stanovuje oblasti a úkoly kontrolního systému, stanovené činnosti realizuje a v případě zjištění nedostatků přijímá opatření, následnou kontrolou posuzuje jejich efektivitu. Takto nastavený kontrolní systém je funkční.

Nastavený informační systém odpovídá typu a potřebám zařízení a je efektivně využíván. Sdílení informací o projednávaných záležitostech na poradách včetně stanovených závěrů a úkolů jsou pro všechny zaměstnance přístupné v elektronickém evidenčním programu. Ten zároveň slouží k evidenci a denním záznamům o průběhu a organizaci vzdělávání. Každodenní kontakt vedení se zaměstnanci a dětmi přispívá k pružnému řešení problémů a ke konstruktivní komunikaci. Osobní dokumentace každého dítěte je vedena sociálními pracovníky v systematicky a přehledně řazeném osobním spisu.

Zařízení má přehledně zpracovaný školní vzdělávací program, který se cíleně zaměřuje především na vybudování vyspělé osobnosti dětí. Zařízení se daří vést děti k samostatnosti, soběstačnosti a připravit je na přechod do samostatného života. Odpovídající obsah ročního

plánu výchovně vzdělávací činnosti vychází ze školního vzdělávacího programu zařízení. Týdenní programy výchovně vzdělávacích činností potřebně konkretizují aktivity rodinných skupin pro jednotlivé dny v týdnu.

Vzdělávání dětí zajišťuje včetně ředitele 14 kmenových vychovatelů a 14 bezpečnostních pracovníků, kteří zajišťují noční služby u dětí. Významný podíl na kvalitním fungování zařízení mají sociální pracovníce (jedna v Chebu a jedna v Horním Slavkově). Zařízení nemá svého psychologa a etopeda. Odborná péče pro děti je zajišťována pediatry a externími odbornými lékaři a dalšími odborníky.

Ředitel vytváří podmínky pro další vzdělávání pedagogických pracovníků a podporuje studium vedoucí k dosažení jejich plné kvalifikace potřebné k výkonu činnosti. Čtyři vychovatelky studují, doplňují si odbornou kvalifikaci příslušným studiem. Chybějící odborná kvalifikace neměla negativní vliv na kvalitu průběhu vzdělávání a výchovy. K dalšímu prohloubení odborné kvalifikace zařízení využívá školení pro sborovnu, kterého se účastní celý pedagogický sbor a je organizováno jedenkrát ročně, v minulém školním roce proběhlo na téma přístupu k traumatizovaným dětem podle specifiky věku. Dvakrát ročně si pedagogové vybírají školení dle vlastního zájmu. Vzdělávání pedagogických pracovníků se pozitivně odráží v jejich přístupu ke vzdělávací činnosti dětí a přispívá k příznivému klimatu v zařízení.

Rodinné skupiny jsou věkově i genderově různorodé, sourozenci jsou přednostně zařazováni do jedné skupiny, což vytváří přirozené rodinné prostředí a posiluje sourozenecké vazby. Rodinné skupiny v Horním Slavkově sídlí celkem ve třech bytech. Od předchozí inspekční činnosti v roce 2019 došlo ke zlepšení materiálních podmínek. Část nábytku byla obnovena, v nevyhovujícím bytě došlo k úpravě prostorového uspořádání. Všechny děti tak mají možnost vlastního soukromí a realizace. Dle finančních možností školského zařízení dochází průběžně k postupné výměně nábytku, některé pokoje byly vymalovány a děti si je vyzdobily dle vlastní fantazie. Všechny děti mají k dispozici malé přenosné a uzamykatelné skříňky/trezory, v nichž si mohou uchovávat osobní věci; klíče od těchto skříněk mají děti u sebe, menší děti mají klíče u vychovatelů. Všechny skupiny jsou vybaveny elektronikou a všude je zaveden internet, který mohou děti využívat pro přípravu do školy nebo k mimoškolní činnosti (sledování filmů, hraní her, vyhledávání si informací). Rekreační a sportovní vybavení pro volnočasové aktivity dětí je na velmi dobré úrovni a je využíváno v rámci výchovně vzdělávacích činností.

Rodinné skupiny v Chebu sídlí ve starší vile, kde každá rodinná skupina obývá vlastní patro. První a druhé patro vily bylo kompletně zrekonstruováno, byty byly nově vymalovány a vybaveny novým zařízením. Ve třetím patře dochází v rámci finančních možností k postupné rekonstrukci.

Stravování dětí probíhá v jednotlivých rodinných skupinách, kdy menší nákupy obstarávají samy děti, větší nákupy zajišťují vychovatelky. Strava je přizpůsobena požadavkům dětí, její příprava i následný úklid probíhá rovněž ve spolupráci s dětmi. Zapojení dětí do běžného rodinného života rozvíjí finanční gramotnost, kompetence v řešení problémů a vyhledávání řešení a komunikaci.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Převažující pozitivní vzájemné vztahy mezi dětmi a pedagogy se projeví v klidné a pohodové atmosféře v průběhu sledovaných činností. Při jejich realizaci vychovatelé vycházeli z dosavadních znalostí osobnostních charakteristik a speciálně vzdělávacích potřeb dětí. Využívané organizační formy a použité metody byly zvoleny přiměřeně k věku

děti i k jejich potřebám. Při domácí přípravě byly velmi zdařile podporovány kompetence k učení. Děti byly vhodně motivovány k aktivnímu řešení problémů, k odpovědnosti za výsledek své práce, k dokončení zadaného úkolu. Vychovatelé vedli děti k vzájemné pomoci a předávání zkušeností, bylo využito vrstevnického učení. V průběhu vzdělávání měly děti dostatek času i prostoru k relaxaci ve formě volných her, k zájmovým činnostem a sportovnímu vyžití. Byly nenásilnou formou vedeny k dodržování a respektování nastavených pravidel, což se projevovalo v jejich slušném chování vůči sobě, vychovatelům a ostatním dospělým osobám. Bezpečné prostředí a přátelské vztahy podporují zdravý vývoj dětí a mají příznivý vliv na rozvoj jejich osobní integrity.

Při sledování naplně činností rodinných skupin v době inspekční činnosti v Horním Slavkově a v Chebu byl patrný rozdíl v aktivitě vychovatelů při výběru a realizaci činností pro děti, které neodcházely ze skupiny na vycházku nebo zájmový kroužek a zůstávaly v zařízení. V Chebu probíhaly činnosti více v bytě a zaměřovaly se na přípravu do školy, výtvarné činnosti, chod domácnosti apod. Méně tak dávali dětem prostor pro vycházku do okolí nebo využití zahrady zařízení a tím pro intenzivnější relaxační nebo sportovní činnosti potřebné pro regeneraci organismu dětí po jednostranné zátěži při vyučování ve škole.

U všech činností vychovatelé děti povzbuzovali, motivovali a průběžně slovně hodnotili, což dětem poskytovalo potřebnou zpětnou vazbu. Z rozhovorů s dětmi vyplynulo, že dílčí hodnotící činnosti jsou realizovány obvykle při společném večerním setkávání. Přirozeně vedené sebehodnocení dětí či jejich vzájemné hodnocení, které by vedlo k objektivizaci náhledu na svůj osobní rozvoj, probíhalo spíše nahodile.

Při osobních rozhovorech s dětmi převažovalo pozitivní hodnocení jejich pobytu v zařízení. Děti nejsou omezovány v přijímání návštěv, jejichž prostřednictvím udržují kontakt se svým nejbližším sociálním okolím a posilují kamarádské vztahy nad rámec samostatných vycházek a dovolenek. Děti často využívají samostatných vycházek, a to především k setkávání s kamarády a k individuálnímu trávení volného času.

Vzdělávání dětí připravujících se studiem na budoucí povolání a zletilých nezaopatřených osob se uskutečňuje s důrazem na úspěšný vstup do dalšího života. Dětem je umožněna účast na různých brigádách, kde získávají finanční prostředky, které neomezeně využívají pro své účely. Vychovatelé nenásilnou formou vedou starší děti k účelnému využití finančních prostředků nebo darů k zajištění věcí potřebných do domácnosti pro přechod do běžného života po ukončení pobytu v zařízení.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Hodnocení výsledků vzdělávání je součástí života v zařízení. Systém hodnocení umožňuje sledovat úroveň individuálních výsledků v osobnostním rozvoji dětí týkající se jejich pokroků ve vztazích k lidem, v kontaktech s rodinou nebo jinými blízkými osobami, v sebeobslužných dovednostech, ve vztazích k povinnostem ve škole i v zařízení. Děti v rozhovorech uváděly, že jsou se systémem hodnocení seznámeny a rozumí mu.

S přihlédnutím k věku a rozumovým schopnostem jsou děti při příchodu do zařízení prokazatelně seznamovány s svými právy a povinnostmi, což v rozhovorech potvrzovaly.

Osobní dokumentace každého dítěte je vedena systematicky, přehledně a v požadovaném rozsahu. Programy rozvoje osobnosti dítěte (dále „PROD“) zpracovávají pedagogičtí pracovníci pro každé dítě, jsou vhodně zaměřeny na oblast výchovy i vzdělávání. Důraz je kladen zejména na individuální přístup, vhodnou motivaci dítěte, jeho přípravu na vyučování, podporu volnočasových aktivit a rozvoj sociálních dovedností, dále na výběr

studia, volbu povolání a přípravu na vstup do samostatného života. Cíle vymezené v PROD, kterých by mělo dítě dosáhnout, vycházejí z jeho osobnostní charakteristiky a závěrů z adaptačního období dítěte. Záznamy o plnění stanovených cílů v oblasti vzdělávání dokládaly provázanost mezi obsahem školního vzdělávacího programu a stanovenými individuálními cíli rozvoje osobnosti dětí. Děti mají možnost vyjádřit se k vyhodnocení PROD, což se promítá do jeho aktivního naplňování ze strany dětí v dalším období. Významným motivačním prvkem pro dosahování co nejlepších výsledků a dodržování pravidel zařízení je vhodně zvolený systém přiznávání kapesného. Ředitel vydal vnitřní řád, jehož součástí je stanovení minimální a maximální výše kapesného podle věkových skupin dětí. Každé dítě má nárok na základní část, kapesné se zvyšuje až na maximální částku v případě školních úspěchů, mimořádné pomoci a dalších aktivit, jež jsou vyjmenované ve vnitřním řádu.

Oblast prevence rizikového chování odráží aktuální potřeby zařízení a dětí. Děti se učí utvářet a procvičovat praktické životní dovednosti v reálných nebo modelových situacích. Je kladen důraz na zvyšování odolnosti dětí vůči sociálně patologickým jevům a vytváření správných postojů vůči zátěžím a problémům. Schránku důvěry využívají děti velmi ojediněle, neboť jsou pro ně dostačující ostatní formy umožňující sdělovat své připomínky a podněty k chodu zařízení – například funkční spolupráva, osobní rozhovory s vychovatelem nebo vedením zařízení. O vytvoření bezpečného prostředí pro děti v zařízení svědčí i pouze ojedinělé útky dětí. V rámci činnosti zařízení je pouze omezená možnost společného setkávání všech dětí, které se tak uskutečňuje pouze jednou ročně. V místě, kde je více rodinných skupin, je provázanost jejich činností vázána na zaměření vychovatelů (např. sportovní akce pro děti ze všech skupin) nebo jejich osobních vazbách, což nemusí naplňovat potřeby všech dětí.

Prostřednictvím ukládaných opatření ve výchově získávají děti odpovídající zpětnou vazbu ke svým dosahovaným výsledkům. Uložená výchovná opatření byla užívána transparentně, předvídatelně, a to s převahou kladných opatření.

Smysluplné využívání volného času je jednou z priorit výchovy. Děti navštěvují rozmanité zájmové kroužky mimo zařízení, v nichž dosahují velmi dobrých výsledků. Pořádání akcí zařízení, zapojení do kulturních programů i členství v různých organizacích dětem umožňují přirozené navazování a rozvíjení vztahů s vrstevníky i místními rodinami v okolí jejich současného bydlení.

Spolupráce s četnými partnery pozitivně ovlivňuje činnost zařízení. Rozsáhlá zájmová činnost dětí, kontakty s dalšími institucemi i neformální setkávání přispívají k posilování jejich socializace, sebevědomí a úspěšnosti.

Zařízení věnuje velkou pozornost výsledkům vzdělávání dětí v jejich kmenových školách. Pravidelně získávané informace o prospěchu, chování či riziku školní neúspěšnosti vyhodnocuje a přijímá účinná opatření.

Děti jsou postupně připravovány na odchod ze zařízení. Prodloužený pobyt dítěte je koncipován tak, aby se dítě aktivně podílelo na vzniku smlouvy a tím se posílila jeho vnitřní odpovědnost. Pokud se po dosažení zletilosti nevrací do původní nebo nové rodiny, zařízení je nápomocno při zajišťování samostatného bydlení a vybavení domácnosti. Pozitivní zpětnou vazbu získávají pedagogičtí pracovníci z návštěv dětí, kterým se podařilo ukončit střední vzdělání, najít a udržet si zaměstnání, začlenit se do společnosti, založit rodinu.

Závěry

Vývoj školského zařízení

- Od předchozí inspekční činnosti v roce 2019 došlo k výrazné obměně pedagogických i bezpečnostních pracovníků.
- V Chebu proběhla kompletní rekonstrukce bytů, což zlepšilo estetičnost i praktické využití prostor a vytvořilo příjemné rodinné prostředí pro děti.

Silné stránky

- Empatický přístup pedagogů k dětem s ohledem na jejich individuální potřeby. Atmosféra ve školském zařízení posiluje pocit jistoty a bezpečí a posiluje prosociální chování dětí.
- Aktivity a činnosti zařízení ve spojení s účastí dětí v zájmových nebo volnočasových aktivitách ve školním roce i o prázdninách podporují rozvoj dětské osobnosti ve všech oblastech a klíčových kompetencí, tím pomáhají dětem v přípravě na návrat do běžného prostředí.
- Motivační systém přiznávání kapesného, který vede děti k aktivnímu zapojení do činností zařízení, spolupráci a pomoci ostatním dětem v zařízení a plnění svých povinností při dodržování nastavených pravidel zařízení.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Chybí pestřejší nabídka činností v odpoledních hodinách pro děti, které zůstávají v zařízení, s možností podílet se na jejich výběru dětmi. Příležitostí ke zlepšení je zaměření se na využívání zahrady a okolí zařízení pro relaxační a výchovně vzdělávací aktivity, a to především v Chebu.
- Omezená možnost setkávání dětí z různých rodinných skupin pro předávání vzájemných zkušeností a vytváření nových sociálních vazeb.

Doporučení pro zlepšení činnosti školského zařízení

- Nastolit funkční systém řízení a kontroly s cílem sjednotit a zkvalitnit výchovně vzdělávací proces na obou pracovištích dětského domova.
- Podpořit vzájemné vztahy mezi dětmi různých rodinných skupin častějším setkáváním a propojováním činností jednotlivých skupin zařízení.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školského zařízení ve lhůtě do 30 dnů odstranit nedostatky zjištěné při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jak byly nedostatky odstraněny a jaká byla přijata adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Karlovarský inspektorát, Kollárova 15, 360 09 Karlovy Vary, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.k@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina školského zařízení vydaná Karlovarským krajem – Radou kraje s účinností od 19. 3. 2018
2. Jmenovací listina ředitele školského zařízení čj. RK 1560/12/17 ze dne 20. 12. 2017
3. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení – tisk 12. 9. 2022
4. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků ze dne 30. 8. 2021
5. Osobní dokumentace zaměstnanců včetně osvědčení o absolvovaných vzdělávacích akcí vedená k datu kontroly
6. Jídelní lístky pro jednotlivé rodinné skupiny za období březen, duben, květen 2022
7. Jmenné seznamy rodinných skupin a vyplaceného kapesného za období březen, duben květen 2022
8. Účetní závěrka a hlavní kniha za rok 2021
9. Vnitřní řád vydaný ředitelem 15. 1. 2020
10. Dlouhodobá koncepce rozvoje dětského domova období 2018-2022
11. Plán práce školní rok 2022/2023
12. Plán výchovně vzdělávací činnosti na školní rok 2022/2023
13. Školní vzdělávací program platný od 1. 9. 2019
14. Týdenní plány rodinných skupin – vybraný vzorek
15. Kontrolní činnost platná od 1. 9. 2021
16. Zápisy z kontrolní činnosti 2022-2023 platné od 22. 8. 2023
17. Evidence vedená ve školním roce 2022/2023 v elektronickém systému Foster
18. Osobní dokumentace dětí umístěných ve školském zařízení k datu inspekční činnosti včetně programů rozvoje osobnosti dítěte a žádostí zákonných zástupců o povolení pobytu mimo zařízení – vybraný vzorek
19. Kniha úředních návštěv a kniha ostatních návštěv
20. Minimální preventivní program dětského domova pro školní rok 2021/2022
21. Seznamy dětí umístěných v jednotlivých rodinných skupinách ke dni 21. 9. 2022
22. Spoluspráva Dětského domova Horní Slavkov a Cheb – zápisy za školní rok 2021/2022 a 2022/2023

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Karlovarský inspektorát, Kollárova 15, 360 09 Karlovy Vary, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.k@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Jitka Kacálková, školní inspektorka
vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Jitka Křížková, MBA, školní
inspektorka

Mgr. Dana Lochschmidtová školní
inspektorka

Bc. Libuše Skopcová, kontrolní pracovnice

V Karlových Varech 13. 10. 2022

Datum a podpis ředitele školského zařízení potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Ing. Petr Čavojský
ředitel školy

.....

V Horním Slavkově